

Complexnummer: 506934

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Winkel/Woonhuis

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

504563, 506991

Woonplaats

Leeuwarden

Gemeente

Leeuwarden

Provincie

Fryslân

Locatie van het hoofdobject

Minnemastraat 6, 8911 GW te Leeuwarden

Complexomschrijving

Inleiding

Complex bestaande uit (WINKEL)WOONHUIS met in aanleg mogelijk nog vroeg-17de-eeuwse of oudere kern en voor het overige 18de-, 19de- en 20ste-eeuwse kenmerken, en dwarsgeplaatst eind-18de-eeuws TUINHUIS met belangwekkende INTERIEURONDERDELEN. Voorhuis en tuinhuis zijn door een jonger (niet beschermenswaardig) tussenlid met elkaar verbonden, maar vormen in wezen twee afzonderlijke eenheden. Op de (voor zeer betrouwbaar doorgaande) stadsplattegrond van Johannes Sems uit 1603 staat op de plaats van het huidige pand Voorstreek 3 een gebouw tussen topgevels aangegeven. Het is mogelijk dat de kern van dit vroeg-17de- of wellicht nog 16de-eeuwse pand nog aanwezig is in het middelste bouwlichaam van het huidige pand Voorstreek 3. Omstreeks 1800 heeft een ingrijpende modernisering plaatsgevonden, waarbij het pand aan Voorstreekzijde tot circa drie meter diep werd afgebroken ten gunste van een iets hoger voorhuis met classicistische lijstgevel. Ook in het eerste kwart van de 20ste en daarna hebben nog verschillende verbouwingen en modernisering plaatsgevonden. Vermoedelijk eveneens omstreeks 1800 (gezien de overeenkomstige classicistische detaillering), verrees in de tuin aan de achterzijde een fors, op de tuin gericht, tuinhuis. De stad Leeuwarden heeft verschillende tuinhuisen gekend. Het onderhavige voorbeeld behoort tot de laatste exemplaren en heeft als zodanig zeldzaamheidswaarde. De serre-achtige uitbouw van 1923 valt, evenals de dakkajuit, buiten de bescherming van rijkswege.

Waardering

Complex, bestaande uit (winkel)woonhuis en tuinhuis van algemeen belang wegens:

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

- de ouderdom van de verschillende bouwonderdelen
- de bouwgeschiedenis
- de architectonische kwaliteiten (op onderdelen)
- de typologische zeldzaamheid van het tuinhuis op regionaal lokaal/niveau
- de monumentale interieuronderdelen van met name het tuinhuis
- de stedenbouwkundig belangrijke ligging in de kwalitatief hoogwaardige gevelwand van de binnen het beschermde stadsgezicht Leeuwarden gelegen Voorstreek.

Monumentnummer*: 504563

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 1998
Kadaster deel/nr	82714/125

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Leeuwarden		Leeuwarden		Fryslân			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Minnemastraat	6			8911 GW	Leeuwarden		
Minnemastraat	26			8911 GW	Leeuwarden		
Voorstreek	3			8911 JH	Leeuwarden		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Leeuwarden		A	2671	A1			
Leeuwarden		A	2671	A2			
Leeuwarden		A	2671	A3			
Leeuwarden		A				2721	
Leeuwarden		A				2669	

Omschrijving**

(WINKEL)WOONHUIS, met in aanleg mogelijk nog vroeg- 17de-eeuwse of oudere kern, en 18de-, 19de- en 20ste-eeuwse architectonische kenmerken. Het gebouw bestaat uit een bouwvolume in de diepte en een bouwvolume in de breedte (aan Voorstreekzijde).

Omschrijving

Het inwendig sterk verbouwde bouwvolume in de diepte is in aanleg mogelijk nog vroeg-17de- eeuws of ouder en omvat twee bouwlagen onder vrij steil met zwarte golfpannen belegd jonger zadeldak (circa 1923). De westelijke zijgevel, met twee 19de-eeuwse zesruitsschuifvensters en eenvoudige muurankers, is gepleisterd. In het INTERIEUR zijn onder meer van belang de balkenzoldering en de 19de-eeuwse trap naar de verdieping met afgeplatte houten balusters en rijk gesneden forse eindbaluster.

Het drie traveeën brede bouwvolume aan Voorstreekzijde dateert van omstreeks 1800 en omvat drie bouwlagen onder een dwarsgeplaatst met leien belegd schilddak. Architectonisch waardevol is de zorgvuldig gedetailleerde classicistische Lodewijk-XVI-gevel, opgetrokken uit roodbruine handvormsteen met zeer fijne kalkmortelvoegen, geprofileerde kroonlijst met tandlijst, klossen en

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

geprofileerde dakgoot. Op de eerste verdieping drie hoge staande H-vensters, op de tweede drie vierruitsvensters. In het INTERIEUR zijn onder meer van belang de raamblinden.

Waardering

(Winkel)woonhuis van algemeen belang wegens; - de ouderdom - de bouwgeschiedenis - de architectonische kwaliteiten van delen van de voorgevel - de stedenbouwkundig belangrijke ligging in de kwalitatief hoogwaardige gevelwand van de binnen het beschermde stadsgezicht Leeuwarden gelegen Voorstreek - de relatie met het eveneens beschermde tuinhuis.

Hoofdcategorie

Woningen en woningbouwcomplexen

Subcategorie

Woonhuis(K)

Functie

Woonhuis

Monumentnummer*: 506991

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	18 december 1998
Kadaster deel/nr	82756/143

Woonplaats*	Gemeente*	Provincie*					
Leeuwarden	Leeuwarden	Fryslân					
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Minnemastraat	2			8911 GW	Leeuwarden		
Minnemastraat	4			8911 GW	Leeuwarden		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding	Grondperceel			
Leeuwarden	A			2721			
Leeuwarden	A			2722			

Omschrijving**

Eind-18de-eeuws TUINHUIS, gebouwd in de tuin van het pand Voorstreek 3. Bijzonder is dat de gevel van het gebouw niet is gericht naar het huis, maar is georiënteerd op de tuin. De stad Leeuwarden heeft verschillende tuinhuisen gekend. Het onderhavige voorbeeld behoort tot de laatste exemplaren en heeft als zodanig zeldzaamheidswaarde.

Omschrijving

Uit bruin-rode baksteen in kruisverband opgetrokken dwarsgeplaatst verdiepingloos tuinhuis op souterrain, zes traveen breed en gedekt door een blauw-geglazuurde pannen belegd afgeknot zadeldak; fijn voegwerk; zorgvuldig gedetailleerde classicistische Lodewijk-XVI kroonlijst. In de tuingevel zijn nog drie van de oorspronkelijk vier lichtgetoogde achtruits Empire-vensters met naalden met gesneden lauriermotief en anderhalf-steens hanekammen bewaard. Een lager gelegen deur geeft toegang tot het stahoge souterrain, dat in twee ruimtes is verdeeld en zijn licht krijgt via twee liggende vensters. In het INTERIEUR zijn verschillende waardevolle elementen bewaard. Daaronder restanten van een witte betegeling die wijzen op (gedeeltelijk) gebruik van het souterrain als keuken; de raveling in de balkenzoldering die nog de plaats aangeeft van de stookplaats; een brede trap van hardsteen die opleidt naar de met marmeren tegels belegde asymmetrisch gelegen gang op de begane grond. Halverwege deze trap ligt de toegang tot de kwartslag zoldertrap met afgeplatte balusters. Aan weerszijden van de gang liggen respectievelijk een sober vertrek (noordoost- zijde) met lambrizingen, blinden en doorlopende vensterbank en een representatiever vertrek (noordwest- zijde). Met name de uitmontering van het noordwestelijke vertrek is van groot belang. Dit heeft lambrizingen met panelen, vierpanelige raambliquen en een doorlopende vensterbank; voorts een stucplafond met florale decoraties en een symmetrische kastenwand in Empirestijl met een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

gepaneelde en van enig loofwerk voorziene porte-brisee met decoratieve naald met laurierblad- motief en gevat in geprofileerde architraaf met acanthusblad als 'sluitsteen'; zwikken met houtsnijwerk van eikenloof. Deze kast, waarachter de trap naar de zolder schuilgaat, wordt geflankeerd door lagere en rechtgeloten portes-brisees; bovenlangs loopt een gecorniste en meervoudig geprofileerde kroonlijst met tandlijstje. Tegen de noordelijke zijmuur bevindt zich een forse schouw met mantel van donker marmer met wit-marmeren rozetjes; aan de boezem met verfijnd lijstwerk en met eikenloof gevulde zwikken ontbreekt de vulling (een spiegel of een schilderstuk).

Waardering

Tuinhuis van algemeen belang wegens - de ouderdom - de architectonische kwaliteiten - materiaalgebruik en zorgvuldig metselwerk - de waardevolle interieuronderdelen - de oorspronkelijke functie - de typologische zeldzaamheid op lokaal/regionaal niveau - de relatie met het eveneens beschermde (winkel) woonhuis.

Hoofdcategorie

Kastelen, landhuizen en parken

Subcategorie

Tuin, park en plantsoen

Functie

Tuinhuis